

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 1, 4 ja 8 §, 10 §:n 1 momentin 1 kohta, 14 a §:n 1 momentti, 14 c §, 14 d §:n 3 momentti, 14 e §:n 4 momentti, 14 f §:n 1 momentti ja 23 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 § laeissa 1189/2009 ja 678/2022, 4 § laeissa 1301/2002, 1049/2014, 522/2018 ja 1312/2019, 8 § laeissa 1049/2014 ja 522/2018, 10 §:n 1 momentin 1 kohta, 14 a §:n 1 momentti, 14 c §, 14 d §:n 3 momentti, 14 e §:n 4 momentti ja 14 f §:n 1 momentti laissa 678/2022 ja 23 § laeissa 1049/2014, 1076/2018 ja 914/2020, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 970/2013 kumotun 26 c §:n tilalle uusi 26 c §, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Työttömyysturvalain (1290/2002) mukaiset työttömyyspäivärahat rahoitetaan valtionosuudella, työttömyyspäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella, tämän lain mukaisilla työttömyysvakuutusmaksuilla ja työttömyysturvan työnantajan omavastuumaksuilla (*omavastuumaksu*) sekä työttömyyskassalain (603/1984) mukaisilla jäsenmaksuilla siten kuin tässä laissa säädetään. Vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaiset vuorottelukorvaukset rahoitetaan valtionosuudella, tämän lain mukaisilla työttömyysvakuutusmaksuilla sekä työttömyyskassalain mukaisilla jäsenmaksuilla siten kuin tässä laissa säädetään. Työeläkelainsäädännössä tarkoitettujen työeläkelisät ja vakuutusmaksut, aikuiskoulutusetuuksista annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettujen aikuiskoulutustuet muiden kuin yrittäjien osalta ja ammattitutkintostipendit muiden kuin valtioon virka- tai työsuhteessa olevien henkilöiden osalta sekä palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukainen palkkaturva sekä työttömyysturvalain mukaiset muutosturvarahat ja työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (/) 8 luvun mukaiset muutosturvakoulutukset rahoitetaan tämän lain mukaisilla maksuilla siten kuin tässä laissa säädetään.

Työttömyyskassojen rahoituksesta säädetään työttömyyskassalaissa.

4 §

Ansiopäivärahojen rahoitus

Palkansaajan ansiopäiväraha rahoitetaan valtionosuudella ja ansiopäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella, Työllisyysrahaston osuudella ja työttömyyskassan rahoitusosuudella.

Valtionosuutena työttömyyskassalle maksetaan kustakin ansiopäivärahasta työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n mukaista peruspäivärahaa vastaava määrä siihen saakka, kunnes henkilölle on tullut maksetuksi työttömyyspäivärahaa yhteensä 100 päivältä. Tämän ajanjakson jälkeen valtionosuutena maksetaan peruspäivärahaa vastaava määrä vähennettynä ansiopäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella, joka on kustakin ansiopäivärahaan sisältyvästä peruspäivärahan määrästä:

1) 10 prosenttia siihen saakka, kunnes henkilölle on tullut maksetuksi työttömyyspäivärahaa yhteensä 200 päivältä;

2) 1 kohdassa tarkoitetun jälkeiseltä ajalta 20 prosenttia siihen saakka, kunnes henkilölle on tullut maksetuksi työttömyyspäivärahaa yhteensä 300 päivältä;

3) 2 kohdassa tarkoitetun jälkeiseltä ajalta 30 prosenttia siihen saakka, kunnes henkilölle on tullut maksetuksi työttömyyspäivärahaa yhteensä 400 päivältä; ja

4) 3 kohdassa tarkoitetun jälkeiseltä ajalta 40 prosenttia.

Jos ansiopäiväraha maksetaan työttömyysturvalain 4 luvun mukaisesti soviteltuna tai vähennettynä, valtionosuus ja ansiopäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuus lasketaan niin, että ne vastaavat peruspäivärahan suhteellista osuutta kustakin täydestä työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan määräytyvästä ansiopäivärahasta.

Lomautusajalta maksettuihin ansiopäivärahoihin, työttömyysturvalain 1 luvun 5 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitetun sääesteen ja 14 kohdassa tarkoitetun lomautukseen rinnastettavan syyn ajalta maksettuihin ansiopäivärahoihin ja mainitun lain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuihin lisäpäiviin ei suoriteta valtionosuutta eikä ansiopäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuutta. Työllisyysrahaston osuutena maksetaan työttömyyskassalle näihin päivärahoihin 94,5 prosenttia menoista.

Työttömyyskassan osuus kustakin ansiopäivärahasta on 5,5 prosenttia, jollei 2 ja 3 momentin säännöksistä muuta johdu. Jos ansiopäiväraha maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna, työttömyyskassan osuus lasketaan kuitenkin mainitun pykälän 1 momentin mukaan määräytyvästä ansiopäivärahasta.

Muista kuin 3 momentissa tarkoitetuista ansiopäivärahoista maksetaan Työllisyysrahaston osuutena työttömyyskassalle kustakin ansiopäivärahasta maksetun ansiopäivärahan sekä 2 ja 4 momentin mukaisten määrien erotus.

Työttömyyspäivärahan 100 maksupäivän laskeminen alkaa uudelleen alusta sen jälkeen, kun henkilö on tullut työssäoloehdon täyttymisen jälkeen oikeutetuksi uuteen työttömyysturvalain 6 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun enimmäisaikaan.

Yrittäjäkassan maksamien etuuksien rahoituksesta, palkansaajakassan maksamien yrittäjäetuuksien rahoituksesta, työttömyyskassan hallintokuluihin kohdistuvasta valtionosuudesta ja Työllisyysrahaston osuudesta sekä valtionosuuden ja Työllisyysrahaston osuuden maksamisesta säädetään työttömyyskassalaissa.

Ansiopäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuuden perinnästä ja kotikunnan rahoitusosuuden tilittämisestä Työllisyysrahastolle säädetään työttömyysturvalaissa.

8 §

Peruspäivärahan rahoitus

Työllisyysrahasto maksaa sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Kansaneläkelaitokselle 23 §:ssä tarkoitetun osuuden työttömyysturvalain mukaisten peruspäivärahojen ja niihin liittyvien lapsikorotusten sekä korotusosien rahoitukseen. Muilta osin menot rahoitetaan Kansaneläkelaitokselle maksettavalla valtionosuudella ja peruspäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella.

Valtionosuuden suorittamisesta, valtionosuuden ennakoiden käyttämisestä ja Kansaneläkelaitoksen työttömyysetuuksien hallintokuluista säädetään työttömyysturvalaissa.

10 §

Työllisyysrahaston tehtävät

Työllisyysrahaston tehtävänä on:

1) rahoittaa 1 §:ssä tarkoitettut etuudet siltä osin kuin valtio, ansiopäivärahan saajan kotikunta ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole niistä vastuussa;

14 a §

Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu

Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu perustuu Kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan maksamaan muutosturvarahaan ja sen määrä on muutosturvaraha kerrottuna luvulla 0—2,9. Irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu maksetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 69 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettusta työntekijästä.

14 c §

Oikeus tietojen saamiseen

Työllisyysrahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta 14 a §:ssä säädetyn maksuvelvollisuuden ratkaisemista ja toimeenpanoa varten työnantajaa ja työntekijää koskevat välttämättömät tiedot:

- 1) Kansaneläkelaitokselta, työttömyyskassalta ja työvoimaviranomaiselta;
- 2) muulta valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä; sekä
- 3) työnantajalta.

Kansaneläkelaitoksella, työttömyyskassalla ja työvoimaviranomaisella on 1 momentissa tarkoitettu oikeus saada työnantajalta ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä 14 d §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden täyttämiseksi.

14 d §

Velvollisuus tietojen antamiseen

Työvoimaviranomaisen on annettava Työllisyysrahastolle salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä huhtikuun ja lokakuun loppuun mennessä tiedot työttömyysturvalain 9 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuista lausunnoista.

14 e §

Muutosturvamaksun määrääminen eräissä tilanteissa

Jos irtisanovan työnantajan muutosturvamaksu tulee perittäväksi tilanteissa, joissa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 69 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulle työntekijälle ei ole maksettu muutosturvarahaa, Työllisyysrahasto määrittää muutosturvarahan perusteena olevan palkan noudattaen, mitä työttömyysturvalain 9 luvun 2 §:ssä on säädetty.

14 f §

Päätöksen antaminen ja muutosturvamaksun periminen

Työllisyysrahasto antaa irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun määrästä kirjallisen päätöksen saatuaan tiedon muutosturvarahan maksamisesta Kansaneläkelaitokselta tai työttömyyskassalta tai oikeudesta koulutukseen työvoimaviranomaiselta. Ennen päätöksen antamista Työllisyysrahaston tulee varata työnantajalle mahdollisuus esittää kirjallinen pyyntö muutosturvamaksusta vapauttamiseksi sekä mahdollinen muutosturvamaksusta vapauttamiseen liittyvä selvitys.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työllisyysrahasto tilittää sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää kuitenkin siten, että tilitettävä määrä on enintään peruspäivärahamenon verran vähennettynä työttömyysturvalain 14 luvun 3 b §:ssä tarkoitetulla peruspäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työllisyysrahastolta. Tilitettävää määrää voidaan tilitysvuoden aikana tarkistaa tarvittaessa Kansaneläkelaitoksen tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun määrän lisäksi Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa. Jos 1 momentin ja tämän momentin mukaisen tilityksen yhteismäärä on suurempi kuin peruspäivärahameno vähennettynä peruspäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella, tilitettävä yhteismäärä on kuitenkin enintään peruspäivärahamenon verran vähennettynä peruspäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuudella.

Tilitettävän määrän laskemisesta ja maksamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

26 c §

Oikeus tietojen saamiseen Kansaneläkelaitokselta

Työllisyysrahastolla on oikeus saada salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta Kansaneläkelaitokselta välttämättömät tiedot ansiopäivärahan saajan kotikunnan rahoitusosuuden tilittämistä koskevaa valvontaa varten.

Kansaneläkelaitoksen on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen vuosittain toimitettava Työllisyysrahastolle ja sosiaali- ja terveysministeriölle tieto edellisenä vuonna toteutuneesta kunnilta laskutetusta ansiopäivärahan ja peruspäivärahan rahoitusosuudesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Tämän lain mukaiseen valtion ja ansiopäivärahan saajan kotikunnan rahoitusvastuuseen vaikuttaviin työttömyyspäivärahan maksupäiviin luetaan myös päivät, joilta tuen saajalle on ennen tämän lain voimaantuloa maksettu työttömyyspäivärahaa, ei kuitenkaan ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 2015.

Tämän lain 4 §:ää sovelletaan ansiopäivärahan maksupäiviin, joilta työttömyyskassa on maksanut ansiopäivärahaa tuen saajalle tämän lain tultua voimaan.

Helsingissä 23.3.2023

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Tuula Haatainen